

4.1 Stopnja delovne aktivnosti

Stopnja delovne aktivnosti se znižuje že četrto leto zapored, zadnja tri leta bolj kot v povprečju EU.

Stopnja delovne aktivnosti se je povečevala vse do leta 2008, leta 2009 pa se je zaradi upada gospodarske aktivnosti začela zniževati. Leta 2009 je bil padec zaposlenosti v primerjavi s padcem gospodarske aktivnosti razmeroma majhen, delno zaradi običajnega zamika odziva trga dela na spremembe v gospodarski aktivnosti, delno pa zaradi interveniranja države s pomočjo dveh zakonov¹, ki sta omogočila ohranitev ogroženih delovnih mest. V letih 2010 in 2011 se je zniževanje zaposlenosti nadaljevalo, saj se je zaposlenost prilagajala nižji gospodarski aktivnosti. V letu 2011 se je stopnja delovne aktivnosti znižala za 1,8 o. t. na 64,4 %, leta 2012 pa ob nadaljnjem prilagajanju podjetij nižji gospodarski aktivnosti za 0,3 o. t. na 64,1 %. Slovenija se je tako nadalje oddaljila od zastavljenih ciljev visoke delovne aktivnosti v okviru Strategije Evropa 2020.

Leta 2012 se je že drugo leto zapored najbolj znižalo število zaposlenih v gradbeništvu, zmanjšal pa se je tudi obseg različnih neformalnih oblik dela.

Leta 2012 je bilo po podatkih statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva zmanjšanje števila delovno aktivnih (-1,6 %) v primerjavi z letom prej (-2,1 %) nekoliko manjše. Podobno kot v letih 2010 in 2011 se je najbolj zmanjšalo v gradbeništvu (za 8.047 oseb oz. 11,9 %), manjše pa je bilo še predvsem v kmetijstvu (1.795 oseb oz. 4,6 %), trgovini (1.848 oseb oz. 1,7 %) in v predelovalnih dejavnostih (1.919 oseb oz. 1,0 %). Leta 2012 se je število delovno aktivnih povečalo v informacijsko-komunikacijskih dejavnostih in v oskrbi z elektriko in vodo, med javnimi storitvami pa predvsem v zdravstvu in socialnem varstvu (za 1.311 oseb oz. 2,4 %) ter izobraževanju (za 778 oseb oz. 1,2 %), v javni upravi pa se je zmanjšalo (za 650 oseb oz. 1,3 %). Med delovno aktivnimi se je zmanjšalo predvsem število zaposlenih (za 1,6 %), še posebej med tistimi, ki so zaposleni pri fizičnih osebah (za 4,8 %), manjše je bilo tudi število samozaposlenih zunaj kmetijstva (za 0,7 %). Podatki ankete o delovni sili tudi kažejo, da se je v drugem četrtletju 2012 zmanjšalo število delovno aktivnih v različnih neformalnih oblikah dela², predvsem v študentskem delu (za 14,3 % medletno).

Stopnja delovne aktivnosti mladih se je v letu 2012 izrazito znižala, stopnja delovne aktivnosti starejših pa ostaja ena najnižjih v EU.

Stopnja delovne aktivnosti mladih (15–24 let) se znižuje že četrto leto zapored. V letih 2007–2010 se je sicer gibala okrog povprečja EU, predvsem zaradi visoke neformalne delovne aktivnosti mladih (pretežno v obliki dela prek študentskih servisov), vendar se je leta 2011 nadalje znižala (za 2,6 o. t. na 31,5 %) in padla pod povprečje EU (33,6 %). Močno znižanje stopnje delovne aktivnosti mladih se je nadaljevalo tudi v letu 2012 (za 4,2 o. t. na 27,3 %). V letu 2012 se je po velikem znižanju leta 2011 (za 3,8 o. t. na 31,2 %) rahlo povišala stopnja delovne aktivnosti starejših (55–64 let; na 32,9 %), ki pa kljub temu ostaja ena najnižjih v EU. Višja kot v EU je predvsem delovna aktivnost žensk, ki se je v obdobju 2004–2008 hitro povečevala in leta 2008 dosegla 64,5 %. Od takrat se znižuje, v letu 2012 je bila le še 60,5-odstotna. Stopnja delovne aktivnosti moških se je od leta 2008, ko je dosegla 72,7 % in bila izenačena z evropskim povprečjem, znižala precej bolj kot stopnja delovne aktivnosti žensk, kar je posledica gospodarske krize, ki je predvsem prizadela dejavnosti, v kateri so zaposleni pretežno moški (gradbeništvu in predelovalne dejavnosti). Pod povprečje EU je padla že leta 2010 (na 69,6 %), leta 2012 pa je bila 67,4-odstotna.

¹ Zakon o delnem subvencioniranju polnega delovnega časa, Uradni list RS, št. 5/09, in Zakon o delnem povračilu nadomestila plače, Uradni list RS, št. 42/09.

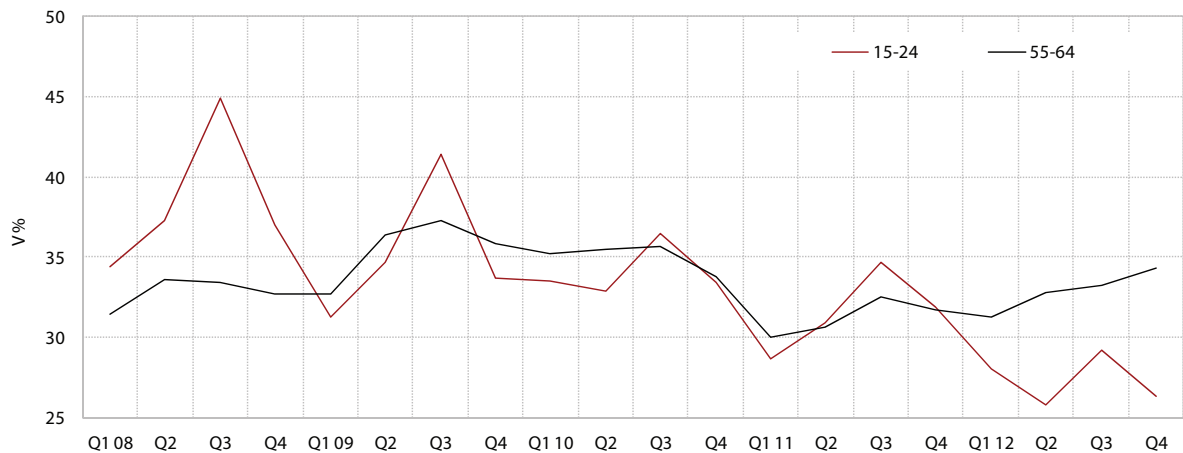
² To so delovno aktivni po pogodbah o delu, v sivi ekonomiji ali kot pomagajoči družinski člani.

Tabela: Stopnja delovne aktivnosti (prebivalstva v starosti 15-64 let) po anketi o delovni sili, v %

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 Q2
EU27	np	62,1	63,4	64,4	65,3	65,8	64,5	64,1	64,3	64,3
Avstrija	68,4	67,9	68,6	70,2	71,4	72,1	71,6	71,7	72,1	72,6
Belgija	56,3	60,9	61,1	61,0	62,0	62,4	61,6	62,0	61,9	61,8
Bolgarija	np	51,5	55,8	58,6	61,7	64,0	62,6	59,7	58,5	58,3
Ciper	np	65,4	68,5	69,6	71,0	70,9	69,9	69,7	67,6	64,9
Češka	np	64,9	64,8	65,3	66,1	66,6	65,4	65,0	65,7	66,5
Danska	73,9	76,4	75,9	77,4	77,0	77,9	75,3	73,3	73,1	72,8
Estonija	np	60,3	64,4	68,1	69,4	69,8	63,5	61,0	65,1	67,1
Finska	59,7	68,1	68,4	69,3	70,3	71,1	68,7	68,1	69,0	70,4
Francija	59,6	61,7	63,7	63,6	64,3	64,8	64,0	63,9	63,9	64,1
Grčija	54,5	56,6	60,1	61,0	61,4	61,9	61,2	59,6	55,6	51,7
Irska	54,1	64,5	67,6	68,7	69,2	67,6	62,2	60,1	58,9	58,8
Italija	50,8	53,4	57,6	58,4	58,7	58,7	57,5	56,9	56,9	57,1
Latvija	np	57,4	63,3	66,3	68,3	68,6	60,9	59,3	60,8	62,4
Litva	np	59,6	62,6	63,6	64,9	64,3	60,1	57,8	60,3	62,3
Luksemburg	58,5	62,7	63,6	63,6	64,2	63,4	65,2	65,2	64,6	65,8
Madžarska	np	55,9	56,9	57,3	57,3	56,7	55,4	55,4	55,8	57,2
Malta	np	54,5	53,9	53,6	54,6	55,3	55,0	56,1	57,6	58,5
Nemčija	64,7	65,3	65,5	67,2	69,0	70,1	70,3	71,1	72,5	72,7
Nizozemska	64,2	72,9	73,2	74,3	76,0	77,2	77,0	74,7	74,9	75,1
Poljska	np	55,1	52,8	54,5	57,0	59,2	59,3	59,3	59,7	60,0
Portugalska	62,5	68,2	67,5	67,9	67,8	68,2	66,3	65,6	64,2	62,5
Romunija	np	64,2	57,6	58,8	58,8	59,0	58,6	58,8	58,5	60,0
Slovaška	np	56,3	57,7	59,4	60,7	62,3	60,2	58,8	59,5	59,8
Slovenija	np	62,7	66,0	66,6	67,8	68,6	67,5	66,2	64,4	63,8
Španija	46,8	56,1	63,3	64,8	65,6	64,3	59,8	58,6	57,7	55,7
Švedska	70,7	71,1	72,5	73,1	74,2	74,3	72,2	72,7	74,1	74,2
Združeno kraljestvo	68,1	71,0	71,7	71,6	71,5	71,5	69,9	69,5	69,5	69,8

Vir: Eurostat Portal Page – Population and social condition – Labour Market, 2013.
Opomba: np – ni podatka.

Slika: Stopnja delovne aktivnosti mladih in starejših (starostni skupini 15-24 let in 55-64 let) po anketi o delovni sili v Sloveniji

Vir: Eurostat Portal Page – Population and social condition – Labour Market, 2013.